



Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Art Ερέτρια

90 καλλιτέχνες απ' όλο τον κόσμο συνδυάζουν εργασία και χαρά, σ' ένα σκηνικό που θυμίζει παλιά ελληνική ταινία.

Της **Ντόσης Ιορδανίδου** - Φωτογραφίες: **Νίκος Πηλός**

Η

αναγγελία του πρώτου διεθνούς προγράμματος Open Art Residency ήταν από μόνη της δελεαστική: καλλιτέχνες απ' όλο τον κόσμο θα δημιουργούσαν έργα in situ, επί τόπου, σε ένα κοινό χώρο στη Φύση. Μια ιδέα που είχε ο εικαστικός και επιμελητής εκδόσεων και εκθέσεων Χαράλαμπος Δερμάτης, σε συνεργασία με την cheerart. Η εταιρεία Rest Club, που έχει την ευθύνη του ξενοδοχειακού συγκροτήματος Dream Island, σ' ένα νησάκι απέναντι από την Ερέτρια, προσφέρθηκε να διαθέσει δωμάτια και φαγητό. Και οι καλλιτέχνες ως αντάλλαγμα να αφήσουν ένα από τα έργα τους στη διάθεσή τους για τη δημιουργία μιας πρωτότυπης συλλογής. Που σχεδιάζεται να εκθεθεί μελλοντικά στην Αθήνα, όπως και να εκδοθεί ένα σχετικό βιβλίο όπου θα τεκμηριώνεται «η διαφορετικότητα στον τρόπο έμπνευσης και δημιουργίας», όπως επισημαίνει ο εμπνευστής της ιδέας.

Το караβάκι από τον Ωρωπό φτάνει στην Ερέτρια σε 20 λεπτά και μετά μια γέφυρα 30 μέτρων οδηγεί στο Πεζονήσι ή αλλιώς στο Νησί των Ονείρων - όνομα και πράγμα. Φιλοξενεί ένα παλιό Ξενία του '50, με σπιτάκια χτισμένα μέσα σε μια πυκνά πευκόφυτη περιοχή εκτάσεως 160 στρεμμάτων, πάνω στη θάλασσα. Σ' ένα περιβάλλον που γυρίζει το ρολόι του χωροχρόνου προς τα πίσω - στις πιο απολαυστικές στιγμές άλλων εποχών. Που θυμίζει τις ελληνικές ταινίες που γυρίστηκαν εδώ - με τον Κωνσταντάρη, την Καραγιάννη, τον Βουτσά. Καλά λένε ότι τα Ξενία είχαν καταλάβει κάποια από τα ▶

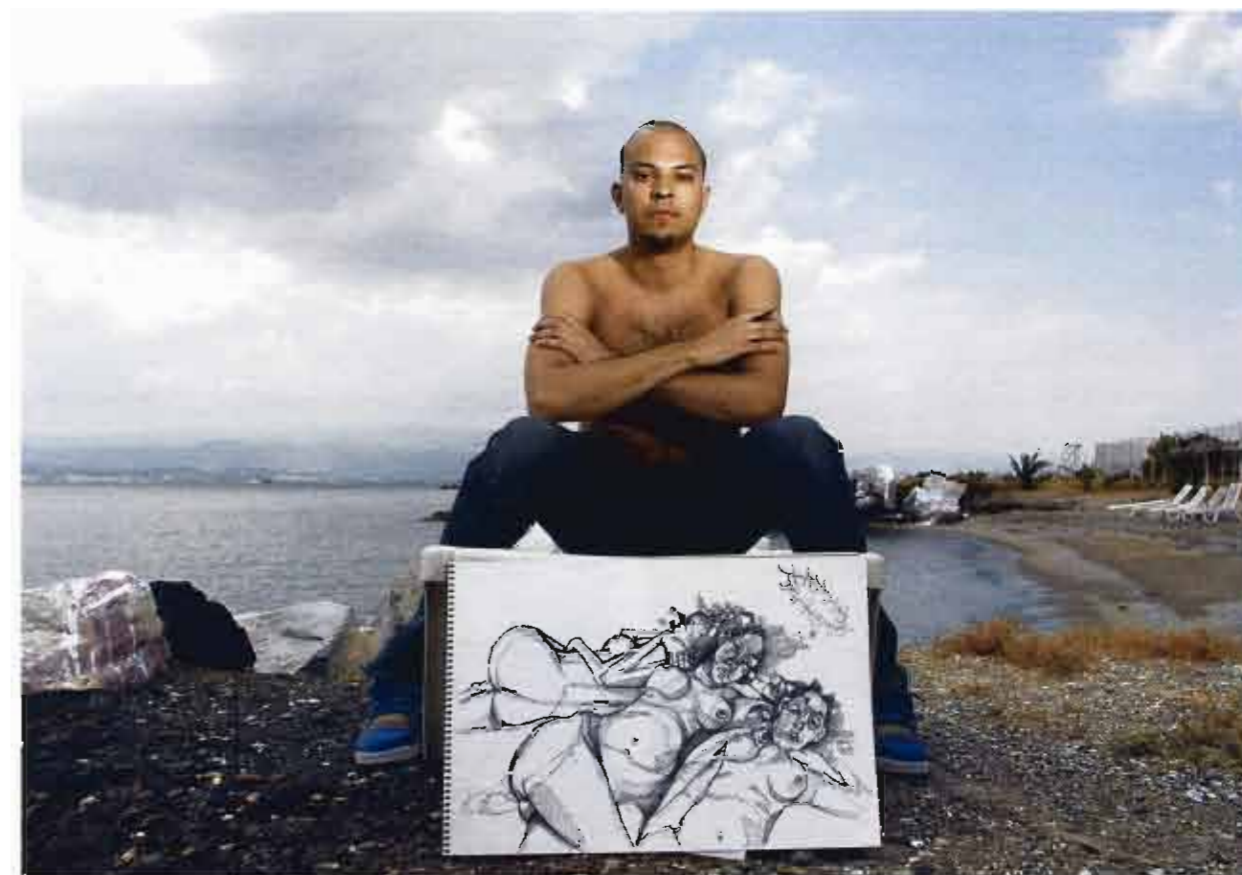
Bjork Viggosdottir

Η Ισλανδή, μεταξύ των πολλών δραστηριοτήτων της (μουσική, ποίηση, χορογραφία, video art, γλυπτά, χαρακτηριστικά, φωτογραφία, φιλμ), έχει δημιουργήσει και κάποια εξώφυλλα δίσκων της συνονόματης Bjork. Έκανε βόλτες στο νησί και στην πόλη τραβώντας συνέχεια φωτογραφίες: «Είναι ένας καινούργιος, παράξενος κόσμος εδώ». Δημιούργησε ένα έργο σε εξέλιξη: φωτογράφησε ένα πλοίο, το μετέφερε στο κομπιούτερ της, πολλαπλασίασε την εικόνα, την επιζωγράφησε, κι έτσι δίνει την εντύπωση ότι κινείται. Σκοπεύει να το συνδυάσει με τρεις άλλες εικόνες από την Ισλανδία και να το προβάλει με προτζέκτορα στους τέσσερις τοίχους μιας γκαλερί στη Νέα Υόρκη, το φθινόπωρο.



Οι διοργανωτές του πρώτου art residency στην Ελλάδα. Αριστερά, ο Χαράλαμπος Δερμάτης και δεξιά, ο Γιώργος Γεωργακόπουλος.





Heather Gargon

Αλλόκοτα κουκλάκια δημιουργεί η Heather Gargon από τη Φιλαδέλφεια. Εμπνέεται από αμερικανικούς μύθους, τους οποίους «διαστρεβλώνει» με χιούμορ για να διηγηθεί καινούργιες ιστορίες. Τα «τερατάκια» που δημιούργησε εδώ -από ντόπια υλικά, όπως το περιεχόμενο των μαξιλαριών του δωματίου της!- σχετίζονται με τους Τιτάνες και τους Κύκλωπες. Ένας δικός της Κύκλωπας έχει ραμμένο πάνω στην κοιλιά του ένα χταπόδι και παριστάνει το πνεύμα ενός ανυποψίαστου τουρίστα. Που ψιθυρίζει στ' αυτί του ξένου να αγοράζει ακριβά πράγματα, αναγκάζοντάς τον έτσι να πέφτει στις συνηθισμένες τουριστικές παγίδες. Στο πλαίσιο ενός concept όπου οι άνθρωποι, κατά τη Heather, προτιμούν να ρίχνουν το φταιξιμο για τα λάθη τους σε άλλους, παρά να αναλογίζονται τις ευθύνες τους.

Isaac Fortoul

Πρώτη γενιά Αμερικανός, με καταγωγή από την Κολομβία, ο Fortoul ζει στο Νιου Τζέρσεϊ, μια πολιτεία με πολλούς Λατίνους μετανάστες, πολύ κοντά στο «χωνευτήρι των πολιτισμών», τη Νέα Υόρκη. Και η δουλειά του ως ζωγράφου έχει να κάνει με αυτήν ακριβώς τη μείξη: συνδυάζει παραδοσιακά στοιχεία από την Κολομβία με εικόνες από τη σύγχρονη Αμερική. Πληροφορήθηκε για το open art όταν βρισκόταν στην Αριζόνα, όπου συμμετείχε σε ένα παρόμοιο πρόγραμμα. Στο νησί κατέφθασε με τη γυναίκα του Heather Gargon (βλ. διπλανή εικόνα). Εδώ προσπάθησε να ανακαλύψει πώς συνδέεται η αρχαία μυθολογία με τη σύγχρονη Ελλάδα, παρατηρώντας τη ζωή των κατοίκων της Ερέτριας. Κι έτσι προέκυψαν διάφοροι θεοί του Ολύμπου να... ζουν το σήμερα. Όπως η Αθηνά που κρατάει ένα παιδάκι με μια σακούλα ΑΒ στα χέρια του!

ωραιότερα μέρη της Ελλάδας. Το συγκεκριμένο το παραχώρησε ο ΕΟΤ στον Δήμο της Ερέτριας στις αρχές του '80, χρησιμοποιήθηκε για τις όποιες «εξυπηρετήσεις» των δημάρχων - και οδηγήθηκε στην παρακμή.

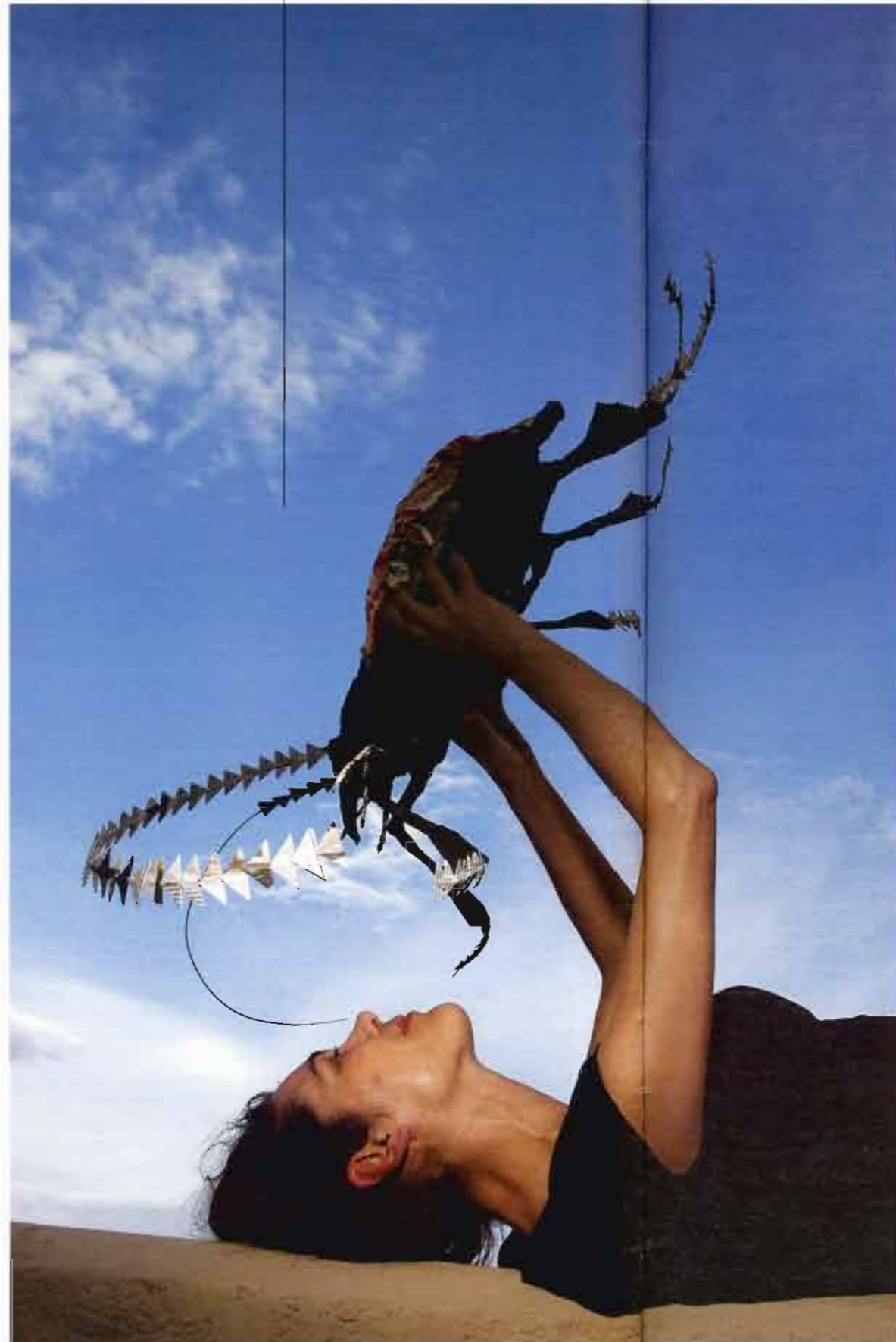
Κάποια στιγμή, πριν από 2 - 3 χρόνια, κάποιοι φίλοι -ένας παλιός θαμώνας της πόλης, ο Νίκος Σμυρνης, που διαθέτει μία από τις μεγαλύτερες τυπογραφικές εταιρείες, ο Θεωδωρής Διδυμιώτης με τη σύζυγό του Αντυ Κωστάκου, εκδότες της Hillside press, των διδακτικών ξενόγλωσσων βιβλίων, κι ένας Θεσσαλονικιός επιχειρηματίας- αποφάσισαν να κάνουν την τρέλα τους, όπως λένε οι ίδιοι. Νοίκιασαν το Νησί των Ονειρών και ίδρυσαν την εταιρεία Rest Club. Επένδυσαν εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ για να επισκευάσουν και να επενδύσουν με καινούργια έπιπλα τα 100 δωμάτια, να αντικαταστήσουν τις ελενίτι στέγες με κεραμίδια, να αντικαταστήσουν ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, να καθαρίσουν τον πευκόφυτο χώρο και τις παραλίες που ήταν σκουπιδότοποι. Δέχθηκαν με ενδιαφέρον την πρόταση του Χαράλαμπου Δερμάτη. Όπως επισημαίνει ο Θεωδωρής Διδυμιώτης: «Θέλαμε να βάλουμε το λιθαράκι μας για να αποκτήσει μία ταυτότητα η Ερέτρια, να δημιουργηθεί ένα μόνιμο εικαστικό "φρεσπιβάλ" εδώ, όπως π.χ. γίνεται στη Δράμα με τις ταινίες μικρού μήκους, αλλά να συμπεριλάβουμε και κάποιες άλλες προτάσεις σε συνεργασία με το δήμο, ώστε να γίνει το νησάκι ένας μόνιμος χώρος κουλτούρας».

Από την άλλη πλευρά, αυτό που ενδιέφερε τόσο τον Χαράλαμπο Δερμάτη όσο και τον Γιώργο Γεωργακόπουλο, εικαστικό και διευθυντή της chearart, ήταν να «δημιουργηθεί στην πράξη μια πολυπολιτισμική κίνηση, όπου η τέχνη να λειτουργεί σαν γέφυρα, σαν μια κοινή γλώσσα επικοινωνίας που ενώνει διαφορετικούς ανθρώπους με διαφορετικές κουλτούρες». Μια επαφή που μπορεί να οδηγήσει και σε περαιτέρω διαπολιτισμικές συνεργασίες.



Eileen Botsford

Η Αγγλο-ελληνίδα εικαστικός -που πρόσφατα αποφάσισε να μετακομίσει από το Λονδίνο στην Αθήνα- θεώρησε καταπληκτική ευκαιρία το open art για να δουλέψει κοντά στη Φύση. Αυτό που την ενδιαφέρει γενικά στα έργα της είναι η κατανόηση του τόπου μέσα από τη σχέση του παρελθόντος του με το παρόν. Μελέτησε την Ιστορία της Ερέτριας και ανακάλυψε μία εκδοχή προέλευσης της ονομασίας της -από το ρήμα ερέσσω- ερέττω, που σημαίνει κωπηλατώ. Και το στοιχείο που θεώρησε ότι συνδέει το τώρα με το τότε της πόλης είναι η αέναη φυσική επαφή των πλοίων με το νερό. Με αυτό το σκεπτικό, δημιούργησε μια ιστοσελίδα, το «liveart.gr», όπου αναπτύσσει καθημερινά τις ιδέες της μέσα από κείμενα, φωτογραφίες, βίντεο και σχέδια.



Nathalie Plaisance

Η Γαλλίδα γλύπτρια, που ζει στο Λονδίνο, δημιουργεί γλυπτά για δημόσιους χώρους, ειδικά για πάρκα, με ανακυκλώσιμα υλικά. Μια τέχνη που διδάσκει και σε εργαστήρια για μικρούς και μεγάλους, με σκοπό να αφυπνίσει την οικολογική συνείδηση. Εχοντας επισκεφθεί την Ελλάδα πολλές φορές, δεν δυσκολεύτηκε να εμπνευστεί από τη φυσική πανίδα της Ερέτριας - τα σκαθάρια. Και δημιούργησε ένα γλυπτό σκαραβαίο με... σπλάχνα από ένα πλαστικό μπουκάλι νερού, σώμα από εφημερίδες, φτερά από παλιά παρεό και σύρμα - το οποίο, προς μεγάλη της απογοήτευση και κατά παράβαση των αξιών της, χρειάστηκε να αγοράσει, εξομολογείται, αφού δεν μπόρεσε να ανακαλύψει παλιά σιδεράδिका στην περιοχή.

Julia Whitney Barnes

Η Νεοϋορκέζα καλλιτέχνης, που δημιουργεί εγκαταστάσεις mixed media, βρήκε την ευκαιρία με το πρόγραμμα αυτό να επισκεφθεί την Ελλάδα, να γνωρίσει τη σύγχρονη ελληνική τέχνη και να αναπτύξει φιλικές με Ελληνες καλλιτέχνες. Παρατήρησε το μωσαϊκό δάπεδο των ελληνιστικών χρόνων στην «Οικία των Ψηφιδωτών» στην Ερέτρια, μάζεψε κοχύλια, βότσαλα, φλοισούς από τα πιο παλιά δέντρα της περιοχής και ξεκίνησε να σχεδιάζει με μελάνια διαγράμματα για ένα μελλοντικό έργο της. Στο Νησί των Ονείρων εμπνεύστηκε τη δημιουργία μεγάλων μωσαϊκών που θα εκτίθενται σε δημόσιους χώρους, στην Αμερική και αλλού.

Η Φωτεινή Καπίρη από την cheapart ανέλαβε την επικοινωνία του όλου εγχειρήματος. Στάλθηκαν mails σε σχολές, επιμελητές, καλλιτέχνες σε όλο τον κόσμο -ένα μόλις μήνα πριν από το Πάσχα. Και η ανταπόκριση ήταν άμεση και... πληθωρική. Τόση που... μπλόκαρε το διαδικτυακό σύστημα της γκαλερί και προς στιγμήν νόμισαν ότι δεν είχε ανταπόκριση η πρόταση, η οποία συμπεριελάμβανε δωρεάν διαμονή και διατροφή όχι μόνο για τους καλλιτέχνες αλλά και για τους συντρόφους τους για ένα δεκαπενθήμερο, σε γκρουπ των 8 - 10 ατόμων μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου. Τα κριτήρια επιλογής των καλλιτεχνών, πέρα από τις πανεπιστημιακές σπουδές, ήταν να έχουν πραγματοποιήσει τουλάχιστον 2 - 3 ατομικές εκθέσεις -άρα να είναι ενεργοί στα πολιτιστικά δρώμενα- και να έχει ενδιαφέρον το πρότζεκτ που οκέφτονταν να δημιουργήσουν. Κι ενώ στην αρχή οι οργανωτές είχαν αποφασίσει να υποδεχθούν 80 καλλιτέχνες, τελικά οι απαντήσεις συμμετοχής ήταν τόσο καλές που επέλεξαν 91 - περίπου 40 από την Ελλάδα και 50 από την Ευρώπη, τις ΗΠΑ, τη Λατινική Αμερική, την Ασία. Πολλοί μάλιστα από αυτούς έχουν συμμετάσχει σε σημαντικές διεθνείς διοργανώσεις. ■

Info www.openartresidency.gr

